

Zarządzenie Nr 3 / 2020
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach
z dnia 14 lutego 2020 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
Żubrowisko

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Żubrowisko, zwanego dalej „rezerwatem”, położonego w gminie Pszczyzna, w powiecie pszczyńskim oraz w gminie Bojszowy, w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują:

1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;

2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Załączniki do zarządzenia Nr 3/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 lutego 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Żubrowisko.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków.
Zagrożenia Potencjalne			
1.	Ograniczenie bazy nasiennej poprzez spadek jakości pozyskiwanych nasion.	Średnio istotne	Zbiór nasion z wytypowanych drzew stojących.
Zagrożenia Istniejące			
2.	Ograniczenie możliwości wykonywania zadań związanych z czynną ochroną rezerwatu, spowodowane zagrożeniem bezpieczeństwa na drogach leśnych.	Istotne	Utrzymanie drożności i zapewnienie bezpieczeństwa na drogach leśnych: <ul style="list-style-type: none"> – usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; – bieżąca konserwacja dróg; – bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych.
3.	Zły stan zdrowotny i słaba kondycja populacji żubrów.	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokarmianie żubrów. 2. Doraźne i specjalistyczne lecznicze zabiegi weterynaryjne. 3. Utrzymanie właściwych warunków sanitarnych w rejonie zagród hodowlanych (paśników), w tym usuwanie/wymiana wierzchniej warstwy gleby i wapnowanie. 4. Utrzymanie zadrzewień.
4.	Zagrożenie trwałości, stabilności i biologicznej odporności drzewostanu spowodowane niewłaściwym składem gatunkowym w stosunku do siedliska.	Istotne	Przebudowa drzewostanów: <ul style="list-style-type: none"> – melioracje wodne; – awansowe przygotowanie gleby; – wprowadzanie odnowień; – pielęgnacja upraw i młodników; – pielęgnacja drzewostanów przedrębnych; – cięcia rębne.
5.	Wzrost konkurencji pokarmowej i ograniczenie przestrzeni życiowej dla żubrów, w tym poprzez buchtowanie łąk i pastwisk przez dziki, a także zagrożenia epizootycznego w wyniku koncentracji i wysokiego stanu zwierzyny płowej i czarnej.	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej. 2. Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej. 3. Utrzymanie paśników dla zwierzyny płowej i czarnej. 4. Utrzymanie poletek ogryzowo-zgryzowych. 5. Utrzymywanie pasów zaporowych dla dzików.
6.	Ograniczenie bazy żerowej dla żubrów w wyniku naturalnej sukcesji na terenach przeznaczonych na pastwiska bądź łąki kośne lub kośno-pastwiskowe.	Średnio istotne	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej – analiza glebowa, wypas, koszenie, podsiewy indywidualne, nawożenie mineralne, rekultywacja (bronowanie, podsiewy, wałowanie) łąk buchtowanych przez dziki.
7.	Zagrożenie trwałości wprowadzonych odnowień w wyniku powstawania	Istotne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grodzenie upraw oraz konserwacja istniejących grodzień. 2. Udrożnienie istniejących przepustów i rowów.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków.
	szkód od zwierzyny czarnej i płowej oraz wymakania sadzonek.		
8.	Zagrożenie trwałości i stabilności drzewostanu w wyniku: a) gradacji szkodników wtórnych; b) gradacji szkodników pierwotnych.	Istotne	1. Monitorowanie stanu populacji ksylo i kambiofagów. 2. Wykładanie pułapek standardowych i feromonowych. 3. Prowadzenie cięć pielęgnacyjnych i sanitarnych.
		Średnio istotne	Monitorowanie zagrożenia ze strony foliofagów.
9.	Pogorszenie właściwego stanu ochrony stada – struktury płciowej i genetycznej w wyniku braku możliwości prowadzenia gospodarki hodowlanej.	Istotne	1. Bieżące remonty, modernizacje i konserwacje obiektów oraz urządzeń hodowlanych. 2. Bieżące remonty i konserwacja ogrodzenia rezerwatu.
10.	Zanik osi widokowych w rezerwacie jako historycznych założeń krajobrazowych.	Średnio istotne	Utrzymanie nasadzeń w alejach dębowych.
11.	Ograniczenie możliwości dydaktycznego wykorzystania rezerwatu.	Średnio istotne	Modernizacja ścieżki edukacyjnej.

Załącznik Nr 2

1. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Pielęgnacja upraw.	66l, 67b, 55i, 71o, 65f, 51c	15,47 ha
2.	Wprowadzanie odnowień drzewostanu (z wykorzystaniem odnowień naturalnych),	71o	2,50 ha
	w tym poprawki i uzupełnienia	Cały teren rezerwatu - powierzchnie upraw i młodników.	W zależności od potrzeb.
3.	Konserwacja grodzień upraw.	50g,h, 51c, 52d,f, 55h,i, 56i, 62a, 65d,f, 66l,p, 67b, 68f, 69f, 70f,g, 71n,o, 72g, 76a, 77b, 78k	W zależności od potrzeb.
4.	Pielęgnacja młodników – czyszczenia wczesne	77b, 78k	6,30 ha
5.	Monitorowanie i zwalczanie szkodników wtórnych – wykładanie pułapek feromonowych.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
6.	Prognozyka pojawu owadów liściożernych, w tym:		
	1. Brudnica mniszka	67c	1 próba
	2. Osnuja gwiaździsta i czerwonołowa	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
7.	Pielęgnacja drzewostanów przedrębnych w ramach trzebieży wczesnych.	72d, 73c	4,91 ha
8.	Przebudowa drzewostanów poprzez cięcia rębne: – rębnia zupełna pasowa;	69g	2,47 ha Dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 80% zapasu. Pozostawiane drzewa winny mieć formę przestoi.
	– rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona.	76b 76c	Pow. manipul. / Pow. odnawiana 5,41 ha / 1,62 ha 7,30 ha / 1,99 ha
9.	Cięcia sanitarne.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 95% masy drewna koniecznej do usunięcia (z wyłączeniem przestojów). Masa pozostawiana w wyniku prac winna być w formie całych strzał.
10.	Przebudowa drzewostanów poprzez:		Pow. manipul. / Pow. poddana zabiegom

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]	Rozmiar zadania ochronnego
	– awansowe przygotowanie gleby; – melioracje wodne.	56j 56j	2,36 ha /1,92 ha 2,36 ha / 1,92 ha (700mb)
11.	Grodzenie upraw siatką	71o	2,50 ha (1390 mb)
12.	Zbiór szyszek sosny pospolitej z wytypowanych drzew stojących, uwarunkowany urodzajem nasion.	79b	1 drzewo mateczne
13.	Udrożnienia istniejących przepustów i rowów.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
14.	Utrzymanie drożności i bezpieczeństwa na drogach leśnych: – bieżąca konserwacja dróg, – usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; – bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych.	51 ~d, 52 ~c, 53 ~c, 54 ~b, 55 ~c, 60 ~c, 61 ~a, 62 ~a, 63 ~a, 64 ~a, 65 ~a, 66 ~a, 67 ~a, 68 ~a, 69 ~a, 70 ~a, 71 ~a, 72 ~a, 73 ~a, 74 ~a, 75 ~a, 76 ~a, 77 ~a, 78 ~a, 79 ~b, 80 ~a, 78i, l	W zależności od potrzeb, z pozostawieniem do naturalnego rozkładu całej masy drewna na gruncie, poza pasem drogi.
15.	Utrzymanie nasadzeń dębów szypułkowych w historycznych alejach dębowych, tworzących osie widokowe.	Wzdłuż dróg: „Żubrowej”, „Jarzębinowej”, „Dębowej”, „Pijackiej”.	60 szt. dębów szypułkowych wraz z konserwacją ich indywidualnego zabezpieczenia (3 palik i siatka)
16.	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej: 1) utrzymanie właściwego stanu runi; 2) szczegółowa analiza glebowa łąk i pastwisk.	63c,d, 64b, 74a,b,c, 75a,g, 78d, 79c, g	1) 31,03 ha Dopuszcza się wykonywanie prac związanych z nawożeniem, wapnowaniem, bronowaniem, wałowaniem, karczowaniem pni, podsiewami, koszeniem użytkowym i pielęgnacyjnym. Potrzeby nawożeniowe – zgodnie z zaleceniami z analiz glebowych. 2) 11 próbek Dopuszcza się pobranie próbek gleby z poszczególnych łąk i pastwisk celem określenia kategorii agronomicznej gleby, kwasowości, zawartości składników przyswajalnych oraz mikroelementów.

2. Opis sposobów ochrony czynnej gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Bieżące remonty, modernizacje i konserwacje obiektów, grodzień oraz urządzeń hodowlanych, w tym: – utrzymanie ciągłości ogrodzenia rezerwatu; – rozbudowa stanowisk karmowych wraz z konserwacją paśników i remontem cielętnika; – remont paśnika w zagrodzie pokazowej.	– cały teren rezerwatu – 64b – 79b	W zależności od potrzeb.
2.	Dokarmianie żubrów.	64b, 74b,c, 79b,c	W zależności od potrzeb.
3.	Utrzymanie osłony przeciwwietrznej dla żubrów – zadrzewień w formie żywopłotu.	64b (wzdłuż metalowych płotów zagród centralnych)	1,00 ha
4.	Utrzymanie poletek ogryzowo – zgryzowych.	74c, 75a,c,d	3,00 ha
5.	Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej, w tym doraźne i specjalistyczne zabiegi lecznicze.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, z możliwością transportu żubrów do specjalistycznej placówki – lecznicy weterynaryjnej.
6.	Utrzymywanie właściwych warunków sanitarnych w rejonie zagród hodowlanych.	Centralna część rezerwatu – paśniki	W zależności od potrzeb, usuwanie/wymiana wierzchniej warstwy gleby, wapnowanie.
7.	Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej.	Cały teren rezerwatu z wyłączeniem części centralnej – zagrody hodowlane i kwarantanna, łąki i pastwiska oraz terenu w promieniu 500m od gniazda bielika.	1. Jeleń szlachetny: - łanie 7 szt., - cielęta 4 szt., - byki 2 szt. 2. Daniel: - łanie 7 szt., - byki 3 szt., - cielęta 5 szt. 3. Dziki – 10 szt.
8.	Utrzymanie paśników dla zwierzyny.	51c, 55i	Konserwacja – w zależności od potrzeb.
9.	Utrzymywanie pasów zaporowych dla dzików.	63a	300 mb.
10.	Modernizacja ścieżki edukacyjnej wraz z jej przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych.	79a,b,i, 80a,b	Zgodnie z dokumentacją projektową uzgodnioną z Regionalnym Konserwatorem Przyrody w Katowicach.

Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Kobiór na lata 01.01.2013 r. - 31.12.2022 r.